

Zadnji trenotki leta.

Skrivnostno slovesen je zadnji trenotek vsakega leta. Zapečati namreč dogodke celega leta in jih izroči zgodovini, ali pa zavije v plašč pozabljivosti. Vendar pa vse dogodke ohrani, da se kdaj poplačajo, ako so hvalevredni; in kaznujejo, ako so grajevredni.

Ker so ti zadnji trenotki leta toliko znameniti, jih različni ljudje različno obhajajo.

Poglejmo, kako je bilo na staroletni ali Silvestrov večer pri Dobrinovih.

Dobri ljudje so Dobrinovi. Oče, priden in prijazen trgovec; mati, skrbna in pobožna gospodinja in štiri malički: Lojzek in Lojzika, Jožek in Jožica — dobri otroci dobrih staršev.

Vsak pomemben dogodek, in zlasti vsak cerkveni praznik, se je praznoval tudi pri Dobrinovih na slovesen način.

Sveti Nikolaj, nebeški dobrotnik pridnih otrok, se ni nikjer izkazal tako radodarno kot pri Dobrinovih. Lepših jasic z večjimi in številnejšimi pastirci in dragocenejšimi Modrimi iz Jutrovega niso imeli nikjer, v celem trgu ne, kakor pri Dobrinovih. Za Veliko noč so imeli še celo »božji grob« doma, kakor je postavljen v cerkvi. Šmarnični oltar meseca majnika in oltarček Srca Jezusovega v juniju bi bil pa skoro zadostoval za malo cerkev.

Ni čuda, da so se spominjali pri Dobrinovih tudi zadnjega trenotka starega leta.

Čuječe so hoteli prestopiti prag med starim in novim letom. Tudi mali, ki so drugerkoli zgodaj zvečer posmukali pod gorško odejo, niso bili ta večer prav nič zaspali.

Kako pa naj bodo? Mamica so pripravili dobro večerjo za zadnji večer leta. Po večerji so pa čitali otrokom lepe zgodbe. Toda ko se je začel prijemat spanec malih očesec, je prišlo pa drugo na vrsto.

Najprej so pomerili oče Dobrin vse otročice po vrsti, koliko so zrastle preteklo leto. Imeli so namreč ob vratih nalašč narisano mero, kjer so lani na ta večer vsakemu začrtali njegovo visokost.

»Jaz, jaz, jaz, jaz,« se oglase zdaj vsi naenkrat.

»Po vrsti, kot so hiše v Trsti,« rekó oče modro, in tako je tudi bilo.

Najprvi je prišel na vrsto Lojzek.

»Dobro si delal; za celo glavo si večji kot lani!«

In potem so merili lepó po vrsti.

»Vsak za glavo višji,« pravijo oče, ko odmerijo zadnjega in pripišejo letnico k njegovi zarezi.

»Bog daj, da bi rastle tudi drugo leto tako zdravi in čvrsti, kot ste v preteklem letu,« se oglašijo mati.

»Da,« izpregovore oče, »tudi za prejete telesne dobrote preteklega leta smo dolžni Božu zahvalo.«

»Pa ne samo to,« odvrnejo mati. »Še bolj moramo zahvaliti ljubega Boga za duhovni napredek. Glej jih! Lojzek je bil to leto že pri prvem svetem obhajilu in kolikokrat še potem pri angelski mizi. Lojzika je bila pri sveti birni; to-le dvoje se je pa letos naučilo moliti toliko molitvic in

Zadnji trenotki leta.

se navadilo tolike pobožnosti, da ju smem že tudi vzeti v cerkev s seboj. Tudi to so darovi božji.«

»Res je,« pravijo nato oče. »Dober je ljubi Bog do nas. Prosili ga bomo, da bi tudi v novem letu tako krepil naše male na duši in na telesu. Pozabiti pa tudi ne smeja nešteti dobrot, ki sva jih midva, o mati, prejela v preteklem letu.«

»Saj ne pozabim nikdar blagoslova božjega, ki ga ljubi Bog dan na dan kar siplje na najino družino in na najino delovanje. Sama sva za delo — glej, pa se lahko preživimo in preskrbimo vse potrebno sebi in otročičem. Sreča pri vsakem podjetju in nikake nesreče skozi celo leto. Ali ni to posebno varstvo božje?«

»Da, Bog je uslišal najine prošnje in izpolnil vse najine želje, ki sva jih lani to noč izročila njegovi dobroti in usmiljenju. Tudi letos hočemo pričeti novo leto z molitvijo. Prva beseda, ki jo izpregovori naša družinica v novem letu, bodi molitev; prva jed, ki jo hočemo zaužiti v novem letu, naj bode kruh nebeški, in prvi denar, ki ga damo iz rok, naj bo miloščina.«

»Toda pazimo,« rekó mati, »da se ne zamotimo prvi trenotek novega leta. Vsak čas ima biti polnoč.«

Vsi se ozrejo na uro — — še par trenotkov.

»Odpri hitro okno, da slišimo posvečeni glas zvon!« pripomnijo mati. Oče odpro okno. Vse napeto čaka prvega udarca — Lojzek sledi malemu kazalcu na uri, ki mu jo je podaril birmanski boter. Tudi Jožek in Jožica držita prstka in čakata polnočnega udarca.

»Bimbam — bimbam — bimbam — bimbam — bom . . .«

Dobrinovi padejo na kolena in molijo: »Oče naš, kateri si v nebesih . . .«

Ferd. Gregorec.

Zimski večer.

(Václav Kosmák — Jožef Gruden.)

Pri Breznikovih gori petrolejeva svetilka na mizi in meče jasno, prijazno svetlobo po sobi. Za mizo sedita Breznikova mati s Koširjevko, pa šivata. Večkrat prihajata ena k drugi v vas, zlasti če ni nujnega dela in ni mož doma, pa ne zaradi opravljanja in lenobe, ampak da bi se zaupno kakor dve sestri pomenili, si potožili in se posvetovali. Nikdar ne paseta lenobe; vselej prinese ena k drugi kakšno šivanje ali pletenje.

Danes sedita obe za mizo pa šivata. Breznikovo najmanjše dete Jožek spi v zibelki. Koširjeva mati je prinesla s seboj tudi najmlajšo deklico Rezkó in si jo je položila na posteljo. Druga dva otroka je že dela spat doma, — dedek ju varuje. Privedla pa je s seboj le desetletnega Karlčka in osemletno Márico. Igrata se pri peči z Breznikovo Cilko in Franckom vred. Cilka je enake starosti s Karlčkom, Francek pa z Márico. Starejša hodita že v drugi razred, mlajša pa šele v prvega. Starejša dajeta mlajšima lahke računske naloge. Ko so se tega naveličali, je rekel Karlček:

»Počakajte, dal vam bom uganke. Kdor jo najprej ugame, sede na klop, drugi bodo sedeli na tleh.«

»Alo, uganke!« so zavriskali drugi.